

Kippen

Ben Steenhuis

2018

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Hoe maak ik een kip broeds?	4
	Wat is een broedse kip?	4
	Hoe stimuleer je nu een kip om te broeden?	5
	De kip is nu broeds.....	7
3.	Score 100 procent	10
	9 eieren - 9 kuikens.....	10
	Haantjes beginnen te kraaien.....	13
4.	Hoe hou je een kip van het broeden af?.....	14
5.	Haantje of hennetje?	15
6.	Iets over de verzorging van mijn dieren	16
	Hoe je muizen kunt bestrijden?	16
7.	Hoe laat je vreemde kipjes aan de groep wennen?	19
8.	Meest voorkomende ziektes bij kippen	20
	Wormen.....	20
	Bloedluis.....	22
	Kalkpoten	24
	Rui	26
	Diarree	27
9.	Tips over kipjes van een ervaren kippenboer.....	29

1. Inleiding

Al mijn ervaringen en tips over kipjes heb ik hier opgeschreven. Hoe maak je een kip aan het broeden, hoe hou je ze van het broeden af, ziektes en verzorging en nog veel meer. Dit is geschreven voor mensen die meer willen weten over alles waar je rekening mee moet houden bij de verzorging van kipjes. Ik wens u veel genoegen en hoop dat u er iets aan heeft.

2. Hoe maak ik een kip broeds?

Wat is een broedse kip?

Een kip heeft van nature een dwang om eieren uit te broeden om jonge kuikens op de wereld te zetten. De kip moet dan 20 à 21 dagen zitten en daarna komen de eieren uit. De eieren moeten wel bevrucht zijn. Er moet dus een haan bij de kippen lopen. De haan betreedt regelmatig de hennetjes (zie foto). Hierdoor worden de eieren bevrucht.

Een broedse kip wil zeggen dat een kip op de eieren gaat zitten net zo lang tot er kuikens uitkomen. Jonge kuikens bij een kip laten is leuker en natuurlijker dan kuikens uit laten broeden met een broedmachine.

betreden van een kip.

Hoe stimuleer je nu een kip om te broeden?

De kip gaat pas broeden als er constant genoeg eieren in het nest liggen.

1. Je maakt het nest klaar. Op de bodem een grasplag voor de juiste vochtigheid (zie foto 1).
2. Daarna er overheen een dikke laag hooi of strooi (zie foto 2).

Foto2

Foto1

3. Je legt in het nest een aantal eieren die je er constant in laat liggen. Neem eieren van een andere kleur of zet met een viltstift een groot zwart kruis er op (zie foto).

Eieren met een kruis zijn lokeieren om een kip aan het broeden te maken.

De kippen leggen er andere eieren bij, die haal je weg. Die met het kruis laat je liggen (dag en nacht). Na een aantal dagen, soms 1 à 2 weken, gaat de kip langer op het nest zitten om een ei te leggen. Eerst ongeveer een halve dag en na 1

à 2 dagen blijft de kip ook 's nachts zitten. Daarna blijft de kip er constant op zitten.

De kip is nu broeds

De eieren die eronder zitten (de lokeieren) haal je weg en ongeveer 9 à 11 verse goed bevruchte eieren leg je weer onder de kip. Deze worden dan uitgebroed; dit duurt ongeveer 20 à 21 dagen. Het aantal eieren dat je eronder plaatst is afhankelijk van de grootte van de kip en de grootte van de eieren die eronder geplaatst worden. Neem altijd een oneven aantal eieren en niet te veel. Bij te veel eieren onder de kip heb je kans dat een groot aantal eieren niet uitkomt. Dat komt omdat er regelmatig één of meerdere eieren koud worden tijdens het broeden. De broedeieren moeten vers zijn, 1 à 2 weken oud. Na 2 weken gaat de vruchtbaarheid achteruit.

Kip aan het broeden.

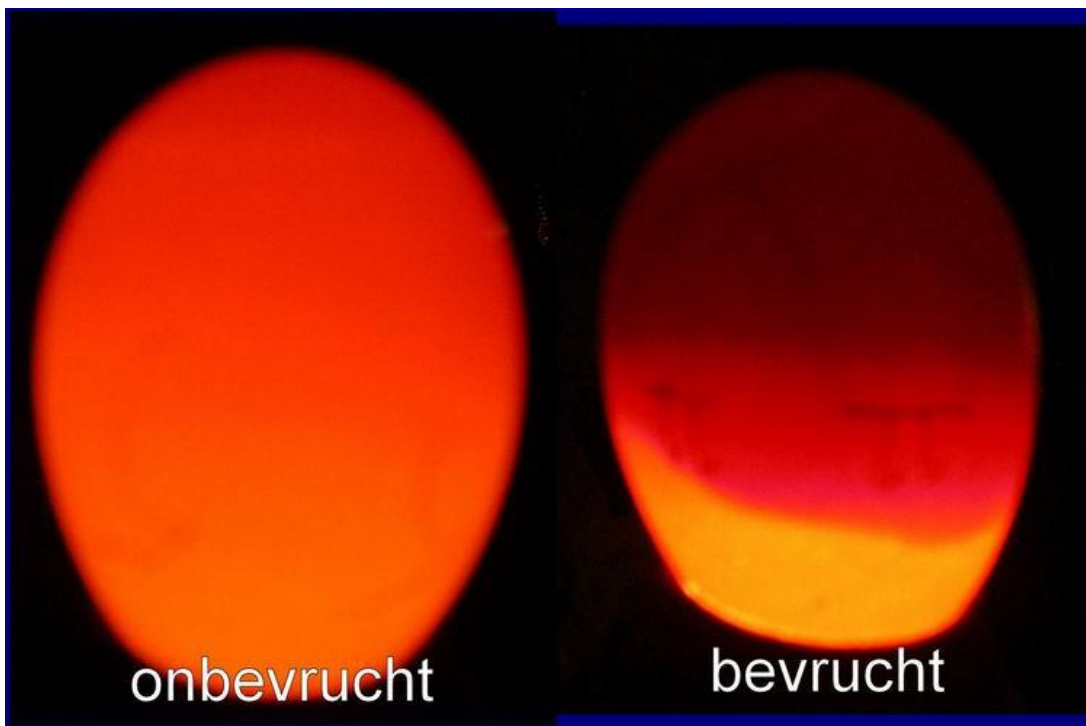
De kip moet apart zitten. Er mogen geen eieren bijgelegd worden. In mijn geval moest de rest van de kippen verhuisd worden. Er moet schoon water en genoeg voer aanwezig zijn. De kip gaat er één keer per dag af om de eieren te luchten, haar behoefte te doen, te eten en drinken en even haar benen te strekken. Na een kwartier gaat ze weer op haar eieren zitten.

Na 9 à 10 dagen kun je de eieren schouwen. Met een schouwlamp kun je zien of er een kuiken in het ei groeit of niet (zie foto). De schouwlamp is een

blik waar een lamp in zit. Daar leg je het ei op. Schijnt het ei donker door, dan zit er leven in; als het licht is niet.

Eieren schouwen met een zelfgemaakte schouwlamp.

Vershil tussen onbevruucht en bevruucht ei gezien met een schouwlamp.

3. Score 100 procent

9 eieren - 9 kuikens

De kunst van het broeden is: je moet de omstandigheden voor de kip zo ideaal mogelijk maken en verder de kip met rust laten. De kip moet apart zitten, dat is erg belangrijk.

Het uitkomen van de eieren.

24 uur moeten alle kuikens uit het ei zijn.

Binnen

Als de eieren uitkomen, kun je de kip het beste met rust laten. Wat ik doe is een broedmachine aanzetten; alle kuikens moeten nu binnen 24 uur uitkomen. Als er een kuiken niet helemaal uitkomt, kan dit nog even in de broedmachine geplaatst worden.

Na een dag zijn de kuikens opgedroogd. Ze worden overgeplaatst naar een hok met uitloopren. Ze beginnen voorzichtig te lopen en te vreten.

De eerste dag vrij in een hok.

Droog onderdak, schoon water en droogvoer zijn zeer belangrijk. Het mooiste is een nachthok met uitloopren. De eerste dagen krijgen de kuikens eendagsvoer, daarna groeimeel.

Hok en ren.

Groeimeel krijgen ze totdat ze het eerste ei leggen. Daarna krijgen ze legmeel of legkorrel. Na 3 à 4 weken zet je de kuikens in een grotere ren met meer vrijheid en ruimte.

Als de kuikens 6 à 7 weken oud zijn, kan de moederkip (kloek) bij de kuikens weg. De moederkip begint weer te leggen. Zij stoot de kuikens weg en de kuikens kunnen zelfstandig verder.

Het hok moet 's nachts afgesloten worden in verband met ongedierte zoals steenmarters, ratten en wezels.

Na een week of 10 zie je duidelijk wat het wordt: haantjes of hennetjes en hoeveel.

Haantjes krijgen een grote rode kam en lel, een grotere staart en rodere poten.

Hennetjes krijgen een smal kopje en een kleine lel en kam. De kleur van de lel en kam is lichter roze dan bij de haantjes.

Haantjes beginnen te kraaien

Na 20 à 22 weken leggen de hennetjes hun eerste ei. Dit is wel een stuk kleiner dan een gewoon ei.

Van nu af aan worden de eieren steeds groter en dikker.

Volwassen kip en haan.

Eerste ei, stuk kleiner dan normaal.

Van nu af aan worden de eieren steeds groter en dikker.

4. Hoe hou je een kip van het broeden af?

Sommige kippen willen hardnekkig broeden. Soms gaan ze zelfs zonder eieren op een nest zitten. Ze leggen zelf amper eieren meer en willen maar één ding: broeden. Om dit te voorkomen kun je de volgende dingen doen:

- Regelmatig de kip van het nest afhaken, vooral 's nachts.
- Eieren weghalen.
- Nest afsluiten (zie foto).
- In een ander hok plaatsen.
- Vroeger deed men kippen in een jutezak en hing ze een aantal dagen aan de waslijn.

Nest afsluiten.

5. Haantje of hennetje?

Je kunt al vroeg zien welk kuiken een haantje of welk een hennetje wordt. Als ze erg jong zijn, kun je het slecht zien. Hoe ouder ze worden, hoe beter je het kunt onderscheiden. Twijfel je, dan wordt het meestal een haantje. Als een kipje gaat kraaien, dan is het een haantje.

Je kunt het verschil het gemakkelijkst zien aan de kop. Als deze een grote lel en grote kam krijgt, wordt het een haantje (zie foto's).

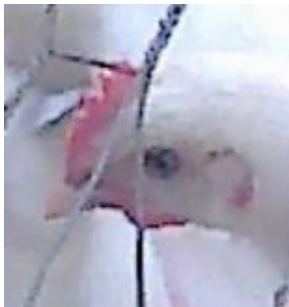
- Blijven deze smal en klein, dan wordt het een hennetje.
- Bij hennetjes zijn de kam, lel en poten bleker dan bij het haantje (lichtrood).
- Bij de haantjes wordt de staart hoger.

Hennetjes

Volwassen hen

Haantjes

Volwassen haan

6. Iets over de verzorging van mijn dieren

Naast mijn hond Billy heb ik een paar kipjes en een paar vogeltjes. Die probeer ik zo goed mogelijk te verzorgen. Elke dag schoon water en mest opruimen. Elke morgen spit ik in de kippenren een stukje van de grond, zodat de kipjes wat kunnen scharrelen. 's Avonds haal ik de eieren en het voer allemaal weg.

Probeer zoveel te voeren dat savonds alle voer op is .

Smorgens legmeel

Smiddags elk kip een handje graan .

Kipje aan het scharrelen

Op kippenvoer komt veel ongedierte af, zoals muizen en ratten. Overdag zie je ze niet, maar 's nachts komen ze te voorschijn. Het is niet erg dat ze wat voer opvreten, maar ze doen ook hun behoefte in de voerbak en daar kunnen de kippen niet tegen. Regelmatig ging er bij mij een kip dood. Sinds ik 's avonds het voer weghaal, gaat het veel beter.

Hoe je muizen kunt bestrijden?

Muizengif en rattengif gebruik ik niet bij dieren. De gewone muizenklem is niet geschikt voor kippen. De kippen komen met hun poten in de klem met alle gevolgen van dien. De speciale muizenval is wel een kipvriendelijke muizenval. De muizen moeten eerst een draadje doorbijten om bij het voer te komen. Als dit doorgebeten is, hangen ze zichzelf op in een strop (zie ontwerp volgende pagina). De eerste muizenval is onderandere oud exemplaar. Hier vang je de muis levend in. Daarna moet je de muis nog doodmaken of weer laten lopen.

*Oud model muizenval.
De muis wordt hierin levend
gevangen.*

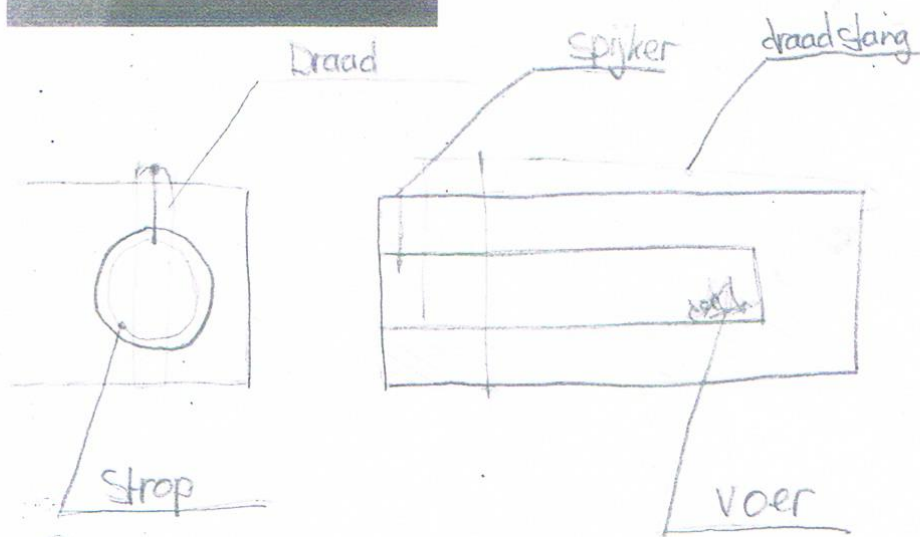
De gewone muizenval is niet geschikt voor kippen.

Speciale muizenval

Daer unendlich geen klem
- Achterin het gat ligt voer
om by het voer te komen moet
de muis eerst door een
strop en daarna nog een draad
doorbijten.

Door het doorbijten van de draad
gaat de strop omhoog en de
muis zit vast aan de spyker

7. Hoe laat je vreemde kipjes aan de groep wennen?

Kippen onderling kunnen erg veel ruzie maken, vooral als ze vreemden van elkaar zijn. Ze kunnen dagen of weken ruzie maken. In het uiterste geval pikken ze elkaar dood. Er wordt vooral ruzie gemaakt om de rangorde. Ik laat de kippen de eerste paar weken naast elkaar in een ren lopen met gaas ertussen (zie foto). Na ongeveer 4 weken laat ik ze gewoon bij elkaar lopen.

8. Meest voorkomende ziektes bij kippen

Op de foto zie je een erg zieke kip. Had geen zin meer om naar een dierenarts te gaan. Binnen een uur was deze kip overleden.

De meest voorkomende ziektes bij kippen zijn:

- Wormen
- Bloedluis
- Kalknagels
- Diarree
- Rui

Wormen

Je hebt verschillende soorten wormen: spoelworm, lintworm, en haarworm. Wormen zijn erg besmettelijk. Door de ontlasting worden de wormen overgebracht op de andere kippen. De kippen zien er bleek uit, zijn mager en leggen slecht. Ze kunnen er aan dood gaan. Je kunt regelmatig, één keer

per half jaar, een drankje bij de dierenarts ophalen. Nadeel hiervan is dat je de eieren een week niet kunt consumeren. Een andere methode is elke dag een natuurlijk middel door het voer doen. De eieren kun je gewoon consumeren.

Spoelworm

Deze spagettisliert in de ontlasting is ook een spoelworm . Kippen kunnen er erg ziek van zijn.

Natuurlijk middel tegen wormen; elke dag een kleine hoeveelheid door het voer mengen.

Iverquantel Drops middel tegen wormen . Te verkrijgen bij de dierenarts .Eieren eerste 14 dagen niet consumeren .

Bloedluis

De kans op een bloedluisbesmetting in het kippenhok is erg groot. Bloedluis is namelijk de nummer 1 plaag bij kippenhouders. Bloedluizen verstoppen zich overdag in kieren en gaten in het kippenhok en vallen 's nachts massaal de kippen aan. Kippen met bloedluis hebben last van jeuk en kunnen zelfs sterven als gevolg van bloedluis. Bloedluizen zuigen namelijk het bloed van de kippen op, waardoor de kippen verzwakt raken. Bloedluis bestrijden is dus van groot belang.

Bestrijding

De bloedluis of eigenlijk mijt verstopt zich in kieren en hoekjes in het verblijf, om 's avonds de kippen op te zoeken. Bloedluis kan deels voorkomen worden door het hok goed schoon te houden en regelmatig grondig te reinigen. Bloedluis gaat dood bij verhitting van tenminste twintig minuten boven de 60 à 70 graden. Het kan een optie zijn het kippenverblijf met stoom te verhitten om zo de bloedluis te laten sterven.

*Bloedluis ongeveer
100 maal vergroot*

Papiertje van beschuit in pvc-buisje.

beophar middel tegen bloedluis .

Kalkpoten

Kalkpoten worden veroorzaakt door een schurftmijt, ook wel kalkpootmijt genoemd. De schurftmijt, die met het blote oog niet is waar te nemen, nestelt zich tussen de schubben op de poten. Hebben je kippen last van kalkpoten, dan moet je ze beslist zo snel mogelijk behandelen.

Je kan kalknagels voorkomen door het kippenhok te ontsmetten.

Behandeling van kalkpoten

1. Maak de poten volledig schoon.
2. Ontsmet en week de poten circa 5 minuten in een bad van Dettol.
3. Smeer een dikke laag vaseline of uierzalf over de poten (tegen de schubrichting in) zodat de mijt stikt. Doe dit regelmatig, minimaal een keer per week, totdat de poten helemaal zijn genezen.

Kalkpoten

Rui

De rui bij kippen is geen ziekte, maar de kipjes kunnen er wel ziek van zijn. Rui is het steeds terugkerende vervangen van het verenpak of gevederte. Dit gebeurt elk jaar opnieuw en duurt ongeveer 6 weken. De kippen leggen tijdelijk slecht en zien er ook slechter uit (erg bleek).

Kip in de rui

Bekijk de ontlasting van de kippen maar eens goed. Daar kun je soms al heel wat uithalen wat betreft hun gezondheid.

Als deze lange wormpjes ertussen zitten, hebben ze spoelworm.

Diarree

Diarree zie je ook meteen aan de ontlasting.

Kippen krijgen diarree van te veel groenvoer, zoals gras, onkruid uit de tuin enzovoort. Maar ook zwakke en zieke kipjes krijgen heel snel diarree.

Meer over kippenziekten en ongedierte bestrijding .

Kippenziekten & ongedierte bestrijden

Een bezoek aan de dierenarts - Wanneer niet duidelijk zichtbaar is waar de kip last van heeft, is het beter om naar de dierenarts te gaan.

Voorkomen is beter dan genezen!

Alles over kippenziekten

Het is mogelijk dat kippen besmet raken met diverse kippenziekten. Sommige zijn goed te herkennen, andere wat lastiger. Niet gevreesd! Er is zeker wat tegen te doen. Op deze website vind je een uitgebreid en compleet overzicht van alle kippenziekten, hun geneeswijzen en manieren om deze te voorkomen.

Leer hoe je bepaalde ziekten herkent en lees ook direct wat je eraan kunt doen! Door op tijd een ziekte of aandoening bij kippen te ontdekken, kunnen er een hoop problemen voorkomen worden. In de meeste gevallen kun je het risico op ziekten met een paar simpele maatregelen al aanzienlijk verkleinen. Wij helpen je je kippen gezond te houden en geven je de meest complete informatie over iedere denkbare kippenziekte.

Wormen behandelen

Kippen kunnen besmet raken door verschillende soorten wormen. Preventief behandelen is de beste oplossing.

Coccidiose

Coccidiose is een kippenziekte die veel bij kuikens voorkomt. Vaak als het warm en vochtig is. Vind hier meer informatie.

Kalkpoten

Kalkpootmijtten kunnen ernstige misvormingen bij kippen veroorzaken. Gelukkig is het wel te behandelen.

Bloedluis

Bloedluizen kunnen een echte plaag vormen. Vind hier meer informatie hoe dit kan worden voorkomen.

Bloedluis bestrijden

Bij een bloedluizenplaag is de enige oplossing om de bloedluis te bestrijden, lees hier hoe dit het beste kan.

Snot

Snot komt voort uit stress of wisselende weersomstandigheden. Snot behandelen is niet moeilijk.

Online consult

Vraag voor snel & duidelijk advies over kippenziekten een online consult aan.

[Gegevens invullen](#)

Ziekteverschijnselen bij kippen

Een ziekte bij kippen kan herkend worden aan de ziekteverschijnselen. Door goede kennis te verkrijgen van de verschillende symptomen, kan er snel gereageerd worden wanneer de kippen afwijkend gedrag vertonen. Dat is belangrijk, want kippen laten niet snel zien dat ze ziek zijn.

De meeste kippenziekten delen een aantal symptomen. Op basis hiervan weet je dat de kip ziek is, maar nog niet met wat voor ziekte je precies te maken hebt. Door te letten op de combinatie van verschillende (specifieke) ziekteverschijnselen kom je erachter aan welke ziekte een kip lijdt. Op deze website vind je een overzicht van alle ziekteverschijnselen die kunnen ontstaan bij een bepaalde kippenziekte.

Sommige ziekten hebben overlappende ziekteverschijnselen. Ander plagen en ziekten zoals bloedluis, bumblefoot, wormen en kalkpoten zijn makkelijker te onderscheiden. Voor deze problemen hoeft vaak de dierenarts niet te worden

Medicijnen voor kippen

Sinds 1 januari 2014 is de wet voor het gebruik van medicijnen bij dieren flink gewijzigd. Het is daarom niet meer mogelijk om antibiotica ter bestrijding van bacteriële infecties bij de dierenwinkel te kopen. Hierdoor kan het zijn dat de voor jouw vertrouwde medicijnen uit de handel zijn genomen of nog alleen op dierenarts op recept te krijgen zijn. Dit geldt niet voor alle medicijnen, bijvoorbeeld middelen tegen wormen of bloedluis zijn nog gewoon te verkrijgen. Doordat antibiotica niet meer te verkrijgen zijn bij (online)dierenwinkels, wenden veel kippenhouders zich tot homeopathische geneesmiddelen. Ook homeopathische geneesmiddelen worden sinds enkele jaren strenger gecontroleerd. Op de verpakking mogen alleen nog maar wetenschappelijk bewezen claims staan. Op een homeopathisch geneesmiddel mag niet geschreven staan dat het werkt tegen ontstekingen, wanneer hier geen bewijs voor is. Op deze website gaan we met de tijd mee. De kippenziekten worden uitvoerig beschreven en naast de oorzaken, symptomen, gevolgen en behandeling, proberen we ook goede behandelmethodes en middelen te

9. Tips over kipjes van een ervaren

kippenboer

1. Voer 's avonds altijd weghalen om ongedierte te voorkomen.
2. Bij een kleine ruimte niet te veel kippen houden. Bij te veel kippen begint alles te stinken.
3. Altijd schoon water, minimaal één keer per dag.
4. Als je een kip moet vangen, doe dit als ze op stok zijn, dus in het donker.
5. Hokken 's avonds sluiten, vooral bij jonge dieren.
6. Als je eieren uitbroedt, denk er dan aan: jonge kipjes worden groot! Bij te veel kippen moeten er dieren geruimd worden. Het slachten of ruimen is niet het mooiste werk.
7. Zet een keer een vreemde haan bij de groep.
8. Eén keer per jaar in de zomer het hele hok grondig schoonmaken, dit voorkomt luis.
9. Wil je een grote eierproductie, geef dan beter iets te veel voer 's morgens en haal 's avonds het overtollige voer weg. Dit werkt beter dan precies een afgemeten hoeveelheid voer te geven, zodat alles 's avonds op is.
10. Bij vorst kan het water bevriezen in de waterbakken. Zet de waterbakken op hun kop en giet kokend water op de bakken. De buitenste rand van de ijsprop smelt en het ijs valt uit de waterbakken, zodat je de bakken opnieuw kunt vullen met water (zie afbeelding onderaan).
11. Geef de kippen naast het gewone voer ook grit, dit helpt bij het aanmaken van een sterke eierschaal.

Bevroren waterbak bij vorst. Zet de waterbak op zijn kop en giet er kokend water op .

*Bij hevige regenval is de ren dichtgeslipt vol met water .
Met een stang in de grond prikken . Water loopt weg .*

13.

Het eerste jaar leggen de kippen elke dag een ei . Ook de winter door .

Het ei is al klaar als ze nog op de stok staan .

Maak achter op ruststok gaas zodat het ei op het gaas valt en niet stuk valt op de grond .

Als kippen ouder worden wordt het aantal eieren dat ze leggen steeds minder . In de winter stoppen oudere kippen helemaal met het leggen .

De schaal van het ei wordt meestal ook dunner.

Andere kippen pikken op deze slechte eieren en eten ze op .

Zo leer je kippen op eieren pikken . Dit krijg je er moeilijk weer uit .

Dan kun je het beste de oude kippen die slechte eieren leggen opruimen

Vooraf de produktie kippen uit legbaterijen leggen het eerste jaar geweldig . Na dat jaar zijn ze ook af , schaal vd eieren en verenpak van de kip wordt steeds slechter .

Tip agressieve hanen .

Hanen zijn dominant en willen de baas zijn . Ze zijn ook wel eens agressief.

Altijd van achteren aanvallen .

Meestal als je in het hok of ren komt doen ze al moeilijk.

Mijn tip is .

Je moet ze afleiden voor dat je het hok ingaat .

Gooi in het hok of de ren wat voer zodat ze bezig zijn voordat jezelf in het hok/ren gaat .

10 Balut ei.

In de Filipijnen is het eten van Balut ei populair .

Dit is een ei met een dood embryo .

Het is een lekkernij en wordt vaak verkocht als streetfood en meestal gegeten met bier .

Cock on stick .

*Haan aan een stuk touw zie je ook veel in de Filipijnen .
Meestal voor de slacht of hanengevecht.*